

ע"פ 25389/11/18 - רז סנדרוסי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 25389-11-18 סנדרוסי נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט ערן קוטון

רז סנדרוסי

מערער

נגד

מדינת ישראל

משיבה

פסק דין

1. לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (להלן: "בית משפט קמא") שניתנה בגדרי המ"ש 5208-09-18.

ההליך בבית משפט קמא

2. לפני בית משפט קמא הונחה בקשה להארכת המועד להגשת בקשה להישפט.

מנימוקי הבקשה עלה כי ביום 26.10.17 הומצאה למערער הודעת תשלום קנס (להלן גם: "ההודעה" או "הדוח") בגינה רשאי היה המערער להגיש בקשה להישפט במשך 90 יום. המערער לא דרש את ההודעה מסניף הדואר. בדוח צוין כי המערער רשאי להגיש בקשה להישפט עד ליום 7.1.18. למערער נודע על קיום הדוח שבוע מאוחר יותר, שעה שנעצר לבדיקה אקראית בידי שוטר. משכך, לאחר שהמערער נחשף לאמור בהודעה, פנה ב"כ המערער טלפונית למרכז פניות נהגים ארצי (להלן: "מפנ"א") ונענה כי היות שחלף המועד הנקוב בדוח אין באפשרות המערער להגיש בקשה להישפט. עם זאת, הבטיח נציג מפנ"א כי יעשה לבירור טענה שהעלה ב"כ המערער לפיה התקופה בה רשאי המערער להגיש בקשה להישפט מסתיימת ביום 26.1.18 ולא ביום 7.1.18. נטען בבקשה שהמחלקה המשפטית לא הכריעה בסוגיה ותוספת הפיגורים תופסת תאוצה. עוד נטען בבקשה כי ב"כ המערער ניסה לפתור את הסוגיה במהלך חודשים רבים אולם פניות חוזרות ונשנות למפנ"א לא הועילו. על מנת למנוע עיוות דין וסגירת שערי בית המשפט, ביקש המערער מבית משפט קמא להורות על הארכת המועד להישפט.

3. המשיבה התנגדה לבקשה וטענה, בין היתר, כי הדוח נשלח למערער, הגיע ליעדו ביום 26.10.17 אך לא נדרש. עסקינן בהמצאה כדין. טענת המערער לפיה פנה למפנ"א ולא נענה, לא זכתה לתימוכין. על פי בדיקה שנערכה אין כל בקשה להישפט במערכות המשטרתיות. עוד נטען שהמערער פנה לבית משפט קמא באיחור ולפיכך יש לדחות את בקשתו על הסף.

4. בהחלטה שניתנה ביום 25.10.18 דחה בית משפט קמא את בקשת המערער.

בית משפט קמא ציין כי ניתן להידרש לבקשה להישפט המוגשת באיחור, מכוח סעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ") בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 229(ה) לחסד"פ בשינויים המחויבים. על בית המשפט להשתכנע שהבקשה להישפט לא הוגשה במועד בשל נסיבות שלא היו תלויות במבקש ושמנעו ממנו להגישה במועד כך שהיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה.

במקרה דנן, לא מצא בית משפט קמא טעם לאי הגשת הבקשה להישפט במועד. אף לא הובאו נימוקים מיוחדים אחרים. המערער לא דרש את דבר הדואר עד ליום 26.10.17 ובקשתו לא נתמכה בתצהיר. טענותיו לפיהן פנה טלפונית למפנ"א לא נתמכו באסמכתאות. אף לא נמצא כי בתקופה שחלפה מחודש ינואר 2018 ועד מועד הגשת הבקשה הייתה מניעה מלהגישה.

נוכח האמור, קבע בית משפט קמא כי לא עלה בידי המערער לשכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל נסיבות שלא היו תלויות בו ושמנעו ממנו להגישה במועד. בית משפט קמא היה ער לכך שדחיית הבקשה משמעותה נעילת שערי בית המשפט, אך בנסיבות העניין סבר שאין מקום לזנוח את דיני הפרוצדורה.

הערעור

5. המערער ממאן להשלים עם החלטת בית משפט קמא.

בהודעת הערעור טען בא כוחו כי המערער ידע על קיומו של הדוח רק בחודש ינואר 2018 עת נעצר לבדיקה אקראית ושוטר הסב תשומת ליבו לקיומו של דוח "פתוח". המערער ניגש למשטרה, קיבל את הדוח ואת אישור המסירה, וגילה שרשאי היה להגיש בקשה להישפט רק עד ליום 7.1.18. משכך, פנה המערער לבא כוחו אשר ניסה לטפל בעניין מול הגורמים המוסמכים במפנ"א. פניותיו לא תועדו באסמכתאות שכן הן נעשו טלפונית. הבקשה הוגשה לבית משפט קמא בחלוף מספר חודשים במהלכם נעשו ניסיונות לפתור את הסוגיה מול הגורמים המוסמכים. לא היה ראוי לנעול את שערי בית המשפט. לכל הפחות היה מקום לקיים דיון בבקשה או לדרוש הבהרות ומסמכים נוספים מהצדדים.

ערכאת הערעור התבקשה אפוא לבטל את החלטת בית משפט קמא ולהורות על הארכת המועד להגשת הבקשה להישפט.

6. לדיון שהתקיים בערעור לא טרח המערער להתייבב. נוסף על כך, לא עמד המערער בקשר עם בא כוחו ולא הודיעו על סיבת היעדרותו מן הדיון. למרות זאת, לא מצא בית המשפט לדחות את הערעור רק בשל סיבה זו, הגם שבמקרה דנן אפשר וראוי היה לעשות כן.

7. ב"כ המערער חזר על טענותיו המפורטות בהודעת הערעור והוסיף והבהיר כי הבקשה הוגשה לבית משפט קמא במועד שהוגשה, נוכח השיג והשיח שנערך טלפונית עם גורמי מפנ"א. עוד נטען כי עסקינן בהודעה מבוססת על מצלמת מהירות. דוחות המבוססים על מצלמות אלו זוכים לאחרונה להתייחסות

גמישה מצד המשיבה ודיונים נדחים בבתי המשפט לתעבורה לצורך גיבוש עמדה בדבר אמינות המצלמות.

המשיבה ביקשה לדחות את הערעור שכן לדידה 90 הימים בהם היה המערער רשאי להגיש בקשה להישפט הסתיימו קודם למועד הנטען, היינו בסוף חודש דצמבר 2017. זאת נוכח הוראת תקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974 לפיה החל מחמישה-עשר ימים לאחר משלוח הודעת תשלום הקנס בדואר רשום מתחילה הספירה האמורה. מכל מקום, לגישת המשיבה, אין הצדקה לשיהוי בהגשת הבקשה. נוסף על כך, כל אסמכתא בנוגע להידברות עם גורמי מפנ"א לא הוגשה, הן לפני בית משפט קמא והן לעיני ערכאת הערעור.

ב"כ המערער טען כי המשיבה אינה יכולה להוכיח אי מתי נשלחה ההודעה ולפיכך אין לקבל טענתה ביחס לסיום תקופת 90 הימים. כך או כך, ראוי היה לדידו לקבל את הבקשה ולו רק בשל העובדה שהדוח הופק עקב צילום רכב באמצעות מצלמת מהירות אשר אמינותה הוטלה בספק והמשיבה בהליכים רבים טרם גיבשה עמדתה ביחס לסוגיה זו.

8. המשיבה השיבה בכתב שגובשה עמדה סופית ביחס למצלמות המהירות, עמדה שלפיה עסקין במערכת אמינה ומדויקת. בימים אלו נדחים דיונים בבתי המשפט לתעבורה נוכח בקשות לתיקון כתבי אישום על דרך של הוספת עדי התביעה אשר עדותם תתייחס לאמינות המצלמות. כן מוגשות בקשות דחייה לצורך איסוף חומרי חקירה והעברתם לעיון ההגנה. עניין זה אינו רלוונטי לערעור מושא ההליך דנן.

ב"כ המערער הגיב לתשובה תוך הפנייה להחלטת בית המשפט השלום לתעבורה בחיפה בתת"ע 7187-11-15 בגדרה נדחתה בקשה לתיקון כתב אישום תוך הוספת עדי תביעה. כן הפנה להחלטת בית משפט השלום לתעבורה בת"א-יפו בהמ"ש 6919-11-18 בגדרה התקבלה בקשה להארכת מועד להישפט בנסיבות דומות. באותו הליך נקבע שטרם הוכחה באופן פוזיטיבי אמינות מערכת מצלמות המהירות לפיכך קיים חשש לעיוות דין אם תיוותר הרשעת המבקש על כנה.

דין והכרעה

9. בחנתי את הנתונים שלפניי ושקלתי ענייני של המערער.

10. אין חולק כי ההודעה נשלחה למערער אך לא נדרשה על ידו עד ליום 26.10.17. אף אין חולק כי בהודעה על תשלום הקנס נרשם כי המערער רשאי להגיש בקשה להישפט לא יאוחר מיום 7.1.18.

אין לקבוע מסמרות בשאלה אליה התייחס ב"כ המערער, שכן לא הוצגו ראיות לתמיכה בטענה לפיה שוטר לכאורה עצר את המערער לבדיקה שגריתית ודיווח לו כי פתוח דוח על שמו במחשבי המשטרה. כן לא הוצגו ראיות על המועד בו פגש לכאורה המערער באותו שוטר. אף לא הוצגו ראיות ואסמכתאות בדבר התקשורת שהייתה בין ב"כ המערער לגורמי מפנ"א. מנגד, טענת המשיבה הנוגעת למועד בו נשלחה הודעת תשלום הקנס לכתובת המערער, אף היא לא גובתה בראיה כשרה וקבילה.

11. משאלו פני הדברים, מוכן אני להניח לטובת המערער כי בא כוחו פנה טלפונית, יותר מפעם אחת, לגורמי מפנ"א על מנת שיתנו דעתם לטענה שלפיה, נוכח המועד המצוין באישור המסירה (26.10.17), יש לאפשר למערער להגיש את בקשתו להישפט עד ליום 26.1.18. אף מוכן אני להניח לטובת המערער כי בא כוחו סבר שראוי לאפשר למרשו להגיש את הבקשה להישפט עד למועד זה. עם זאת, משפניותיו לגורמים המוסמכים לא נענו, ברי כי היה על המערער להגיש לבית משפט קמא בקשה להארכת המועד להישפט באם סבר שיש לכך הצדקה כלשהי. אלא שהבקשה מושא הערעור הוגשה לבית משפט קמא ביום 20.9.18 מבלי שנמצא כל צידוק או הסבר לשיהוי הממשי בהגשתה.

12. כפי שציין בית משפט קמא עסקינן בבקשה אשר יש להגישה באופן מידי עם הסרת המניעה להגשתה. באם היתה מניעה כלשהי להגשת הבקשה, הרי מניעה זו הוסרה ביום בו נודע למערער על הודעת תשלום הקנס. גם אם ניתן היה להמתין מספר שבועות עד להגשת הבקשה, נוכח תקשורת כזו או אחרת עם הגורמים המוסמכים אצל המשיבה, לא נמצא כל טעם משכנע להגשת הבקשה חודשים רבים מאוחר יותר.

13. בית המשפט העליון נתן דעתו לא פעם לסוגיה שבמחלוקת. ברע"פ 7839/08 קורנפלד נ' מדינת ישראל (10.11.08) נקבע -

"ככל שחפץ המבקש למנוע את הרשעתו או להביא לביטולה, היה עליו לעשות כן בגדרי המועדים שנקבעו לכך בחוק. אמנם כבר נפסק, כי ייתכנו נסיבות בהן תתאפשר סטייה מסדר הזמנים האמור, לרבות מקום בו לא ידע ולא יכול היה הנאשם לדעת כי תלוי ועומד נגדו כתב אישום (רע"פ כוכבי הנ"ל). עם זאת, אין עניינו של המבקש נמנה עם מקרים אלו. המבקש מודע היה לעובדה כי בכלי-הרכב אשר רשומים על שמו נעשה שימוש בידי עובדי החברה וכי דו"חות אשר מתקבלים בחברה בקשר עם השימוש ברכבים אלו, מטופלים ברגיל על-ידי הממונה על צי הרכבים. בנסיבות אלו, תמים דעים אני עם מסקנת בית-המשפט המחוזי, ולפיה האחריות לקיומם של רישום מסודר לעניין השימוש ברכבים, ושל הנחיות מתאימות לעניין הגשת בקשות לביטול הדו"חות, רובצת לפתחו של המבקש. מהבקשה עולה כי אף במקרים דומים בעבר לא הקפיד הממונה על משלוח בקשות הביטול במועד. מכל מקום, בוודאי לא ניתן לומר בנסיבות אלו כי לא יכול היה המבקש לדעת כי תלוי ועומד נגדו כתב אישום, באופן המצדיק סטייה מהמועדים הקבועים בחוק להגשת בקשה לביטול הדו"חות".

באותו הליך טען המבקש לעיוות דין בכך שהדוחות שהגיעו למשרדי החברה שהוא בעל מניות בה הועברו לממונה על צי הרכב, מבלי שהמבקש ידע על כך. חרף העובדה שהרכבים רשומים על שמו, בוצעו עבירות התנועה בידי אחרים. משכך, הנחה המבקש את הממונה על כלי-הרכב לפנות למשיבה בבקשה להסב את הדוחות על שם העובדים. בקשותיו נדחו מהטעם שהוגשו בחלוף המועד הנקוב בחוק ופניות נוספות מטעם המבקש בעניין זה נדחו אף הן.

כן נקבע ברע"פ 4122/17 אדרי נ' מדינת ישראל (22.4.18) -

"מסקנתן של הערכאות הקודמות כי הנימוקים שהמבקש העלה כהסבר לאי הגשת הבקשה להישפט במועדה, אינם מצדיקים את אי-עמידתו במועד - מקובלת עליי. הטעמים שבגינם המבקש טוען שיש לאפשר לו להגיש בקשה להישפט תוך חריגה מהמועדים הקבועים לשם כך בחוק, אינם מצביעים על נסיבות שהיו מעבר לשליטתו של המבקש ואשר מצדיקים חריגה מן המועדים הקבועים בחוק".

באותו הליך טען המבקש כי הדוח אבד לו ועיכובים שונים מנעו ממנו להגיש את בקשתו להישפט במועד, בין היתר בשל חגים וחופשות. כן טען כי שוטר התנועה שמסר לידי את הדוח סילף את דבריו והוא אף מחזיק בידו תמלול של שיחתו עם השוטר המוכיחה את טענותיו. המבקש טען, כמו המערער בעניינו, כי דחיית בקשתו להארכת המועד להישפט מנימוקים פרוצדוראליים, איננה מוצדקת.

14. נוסף על כך, לא הוצג לפני בית משפט קמא או לפני ערכאת הערעור כל נימוק המצביע על עיוות דין שנגרם למערער בגין אי קבלת בקשתו. היינו לא נטען כי המערער לא ביצע את העבירה מושא ההודעה. אף העובדה כי המשיבה שקלה בעבר את עמדתה ביחס למצלמות המהירות אינה מבססת נימוק שכזה. העובדה שהליכים התלויים ועומדים בבתי המשפט לתעבורה נדחים בשל בקשות לתיקון כתבי אישום אינה מבססת את הטענה, אלא מצביעה על כך שהמשיבה אכן סבורה כי תצליח להוכיח את אמינות המצלמות. גם דחיית הבקשה לתיקון כתב אישום אליה הפנה ב"כ המערער בתגובתו הכתובה (תת"ע 7187-11-15) תומכת בטענת המשיבה בעניין זה. באותה החלטה צוין "בחודש אוקטובר 2018 הוחלט על חידוש ההליכים וזאת ככל הנראה, לאחר קבלת "דוח הטכניון" שבדק את המערכת ולפי הערכת הפרקליטות מצא כי ניתן לבסס עליה אישומים". בהחלטה אחרת אליה הפנה ב"כ המערער (המ"ש 6919-11-18) התקבלה אמנם בקשה דומה לבקשת המערער, אך עיון בנתוני ההליך מעלה כי הבקשה הוגשה עקב חזרת דבר הדואר הרשום תוך ציון "לא ידוע במען" ולא בשל היעדר דרישה כמו בעניינו.

15. בנסיבות אלו, נוכח השיהוי הבלתי סביר בהגשת הבקשה להארכת המועד להישפט, איני סבור כי נפל פגם בהחלטת בית משפט קמא, ודאי לא פגם המצדיק התערבות.

16. נוסף על כל האמור אעיר כי התנהלות המערער מעוררת קושי.

המערער שביקש מבית משפט קמא שלא יסגור שערי, וביקש מבית משפט זה להתערב בהחלטת בית משפט קמא אשר שערי ננעלו, לא טרח להתייבב לדיון בערעור. המערער אף לא טרח לעדכן את בא כוחו בדבר היעדרותו ובדבר הסיבה שהביאה לכך. התנהלות המערער אינה מתיישבת, לשון המעטה, עם בקשתו כי יפתחו לפניו שערי בית המשפט.

17. על יסוד כל אלה, אין בידי להיעתר לערעור.

ב"כ הצדדים הסכימו כי פסק הדין יינתן בהיעדרם.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותוודא קבלתו.

ניתן היום, י"ז טבת תשע"ט, 25 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.